

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VIII. Causam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

sed tantum de praelaturis, dignitatibus & beneficijs curatis: Neque licet extensionem facere, praesertim in hac materia poenali; eod quod maius delictum sit, ideoque grauius puniendum, si ad maiora beneficia indigni promoueantur. Quamobrem hoc in casu subueniendum per c. 2. de concess. praebendae: Posito enim quod collatio beneficij ita facta sit indigno, vt etiam irrita censeatur, saltem secundum externum forum (prout supra explicauimus,) post elapsos sex menses prouisio fieri poterit ex causa deuolutionis propter negligentiam: Cum perinde esse censeatur collationem beneficij ecclesiastici omnino non factam fuisse, & non canonicae atque inaniter factam.

CAPITVLVM VIII.

Causam.

PARAPHRASIS.

Mortua Abbatisa Monasterij S. Margarethae, Moniales potestatem eligendi in Episcopum per compromissum contulerunt. Episcopus ipsis nominauit N. eiusdem Monasterij professam: sed Moniales eam postea recipere recusarunt. Qua re intellecta, mandat Alexander III. Papa Ratennatensi Archiepiscopo, vt Moniales cogat ad N. nominatam, dummodo idonea sit, accipiendam in Abbatissam.

SUMMARIVM.

1. Ius eligendi habentes possunt compromittere in alios, imò unicum virum, clericum tamen, qui Praelatum ipsis nominet, vel eligat.
2. Capitulum ecclesiae Collegiatae secularis aut regularis ius eligendi ex communi consensu ac compromissione committere potest Episcopo, cui subiectum est, & ad quem Praelati confirmatio spectat.
3. Necessè tamen est, vt Episcopus electionem prius peragat, electum Capitulo proponat, citationes publicas & per-

emptorias eorum, quorum interest, faciat, quam à se electum confirmet.

4. Is, cui commissa est potestas eligendi Praelatum, aut Capitulum belli, aliumque Officiale constituenendi, intelligi debet de persona idonea, & aliam mandans recipere non tenetur.

NOTANDVM I. Ij quibus ius eligendi Praelatum competit, compromittere possunt in alios, imò etiam unicum virum, qui Praelatum ipsis nominet, siue eligat, vt hic habetur, & in c. quia propter 42. hoc tit. Consentit l. Item eorum 6. §. Si Decuriones, additur: *Parui enim refert, an ipse ordo (Decurionum) elegerit, an is cui ordo negotium dedit.* Debent autem esse clerici, quibus electio per compromissum committitur, vt ex communi Abb. hic n. 5. tradit, argum. c. contingit 8. de arbitris, vbi id Gl. marginalis annotauit: *Quia laici negotia ecclesiastica tractare non debent, c. 2. de iudicijs; Et iura huiusmodi spiritualia non cadunt in laicos, c. sacrosancta 51. hoc tit. Excepta plenitudine potestatis Pontificiae, per quem talis commissio laicis fieri potest.*

NOTANDVM II. Capitulum ecclesiae Collegiatae secularis, aut regularis ius eligendi, ex communi consensu ac compromissione, committere potest Episcopo, cui subiectum est, & ad quem Praelati confirmatio spectat. Credibile enim est Monasterium istud Monialium subiectum fuisse Episcopo, in quem Moniales electionem Abbatissae contulerunt.

Notant autem hic Ioann. Andr. n. 4. Butrio n. 9. Abb. n. 6. Innoc. & Gl. in c. eum inter 21. ver. confirmauit, hoc tit. in casu isto, necessarium esse, vt Episcopus electionem prius peragat, electum Capitulo proponat, citationes publicas & peremptorias eorum, quorum interest, faciat, iuxta cap. vlt. hoc tit. in 6. quam à se electum confirmet, iuxta doctrinam Innoc. & Gl. in cit. c. eum inter, Abb. in c. Ne pro defectu n. 4. eod. tit. Si actus suapte naturâ diuersi, tendentes tamen ad eundem finem seu effectum, in vna persona concurrant, distinguendum esse,

num

num in eodem iure seu potestate fundati sint, an in diuersis iuribus seu potestatibus? In priore casu simul eodem actu, virtualiter duplici, expediri possunt: Vt si propter negligentiam inferiorum electorum, eligendi potestas ad superiorem deuoluta sit; tum prouisio seu institutio cum electionis, tum confirmationis vim habebit: Idemque est, si ob negligentiam patroni, Episcopus, post sex mensium spatium, alicui liberè conferat, c. licet 3. de transl. Episc. c. 2. de concess. præb. collatio ista vicem præsentationis, & institutionis supplet. Sin autem actus suapte naturâ diuersi in distinctis iuribus seu potestatibus fundati sint (vt in casu proposito, quando electio fit nomine aliorum, iuxta cit. §. Si Decuriones, vbi dicitur, electionem ab ijs fieri censeri, qui eligendi auctoritatem alteri commiserunt) tunc simul eodem actu expediri haud possunt, vt colligitur ex suprâ cit. c. cum inter, iun. Gl. ver. confirmavit, & c. cum inter 18. vbi id dicam not. 3. hoc tit.

4. **NOTANDUM III.** Si alicui commissa sit potestas eligendi Prælatum, similiterq; si commissa potestas Capitaneum belli, alijumque Officialem constituendi; intelligi id debet de persona idonea: Et aliam recipere non tenetur, qui mandauit. Ita Gl. hic communiter recepta, Abb. n. 4. Butrio n. 9. & sumitur ex l. Si procurator 6. ff. de condi. & debiti, c. si compromissarius 37. hoc tit. in 6. Ratio est, quia mandans aliquid fieri, censetur velle, vt id rectè, & vtiliter fiat.

CAPITVLVM IX.

Nôsti.

PARAPHRASIS.

Notum est, quòd Episcopus electus, priusquam à Romano Pontifice confirmatio- nem accepit, res ecclesiæ administrare, beneficia & honores ecclesiasticos conferre non debeat. Quamobrem Alexander III. mandat alicui à se delegato Episcopo, vt Linconiensis electo Apostolicâ auctoritate iubeat, si quam eiusmodi con-

cessionem, aut collationem fecit, reuocare studeat.

SUMMARIUM.

1. *Electus Episcopus ante confirmationem beneficia conferre, vel aliter administrare non debet.*
2. *Episcopus per electionem acceptam iurisdictionem episcopalem non acquirit (secusâ speciali concessione) sed tantum ius petendi eam à Superiori, vt illam conferat.*
3. *Communiter docetur, si Papa viua voce oraculo aliquem pronunciet Episcopum, erit is Episcopus etiam nondum formati literis: oppositum tamen videtur decretum à Bonifacio VIII. in Extrag. g. I. inter communes, cuius iurium Iniunctæ de Electione.*
4. *Prælatus post acceptam confirmationem, alius beneficiarius post verbalem institutionem, collationem, seu inuestituram statim possessionem vacantiæ capere, administrare, & iura prælaturæ, aut beneficio suo competentiā exercere potest.*
5. *Si specialis consuetudo sit alicuius ecclesiæ, aut statutum vigeat, ne verbaliter institutus, prouisus, aut confirmatus possessionem, quamuis vacantiæ, in semet capiat, sed solemniter & corporaliter in eam introducatur, debet id obseruari, ita vt priusquam solemnitas peracta sit, possessio acquisita non censetur.*

NOTANDUM Vn. Episcopus electus i administrationi rerum & iurium ecclesiæ, ad quam electus est, ingere se non debet, priusquam à Papa confirmationem accepit. Ita etiam habetur in c. qualiter 17. hoc tit. & videri potest c. nihil 44. eod. vbi limitatio aliqua continetur.

QUESTIO prima, Num Episcopus per electionem, antequam confirmatio accesserit, iurisdictionem episcopalem habeat? Gl. in c. quanto 19. ver. relatio, ver. si qua-